

СТАНОВИЩЕ

Изготвено от професор д-р Христо Георгиев Бозуков, от Институт по тютюна и тютюневите изделия /ИТТИ/ – Марково, обл. Пловдив, определен със Заповед НП-07-56/05.11.2014 г. на Председателя на ССА за член на Научното жури

Относно материалите, представени в конкурса за получаване на академична длъжност „професор” по професионално направление шифър 6.2. „Растителна защита”, научна специалност „Растителна защита” (фитопатология)- двама, обявен в „Държавен вестник” бр. 71 от 26.08.2014 год. от Добруджански земеделски институт, град Генерал Тошево.

В обявения конкурс един от кандидатите за получаване на академична длъжност „професор” е доцент д-р Валентина Георгиева Енчева.

Представените от кандидата документи и материали отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на ССА за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

I. Научноизследователска и приложна дейност.

1. Ръководство и участие в научни проекти

Доцент д-р Валентина Енчева е участвала в разработването на **6 научно изследователски проекта**. От тях **четири** към ССА, **един** по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансиран от Европейския социален фонд на ЕС и **един международен проект**: "Integrated system for precise and integrated management of the agricultural production risks specific for Dobrudja area - Финансиран по програмата за трансгранично сътрудничество между Румъния и България.

2. Публикационна дейност

Доцент д-р Валентина Енчева е приложила списък с 85 публикации, 35, от които не подлежат на рецензиране - 3 заглавия свързани с дисертационния ѝ труд за придобиване на образователната и научна степен «доктор» и 32 заглавия свързани с конкурса за присъждане на научното звание «доцент».

В конкурса за получаване на академична длъжност „професор” кандидатът е представила 50 научни публикации /три под печат/, **което значително**

надхвърля наукометричните изисквания. Публикациите се разпределят както следва:

Публикации в научни списания и сборници от форуми в чужбина – 26,

Публикации в реферирани български научни списания – 11,

Публикации в нереферирани български научни списания - 9,

Публикации в национални конференции и симпозиуми - 4

(Общ импакт фактор на публикациите 3.48)

Представените публикации са по шифъра на обявения конкурс. От тях 26 са на латиница, а 24 на кирилица. Трудовете под печат са 3 (6,0 %), което е под допустимите 10 %.

Анализът на представените трудове показва водещата роля и активното участие на кандидата в тях. От представените за рецензиране 50 научни публикации в 2/3 - 34 публикации (68.0 %) кандидатът е самостоятелен или водещ автор, а в 1/3 - 16 броя (32.0 %), 2-ри, 3-ти, 4-ти или 5-ти съавтор.

3. Цитирания

Представени от кандидата са **77 положителни цитирания**. От тях 17 в международни списания с импакт фактор (*общ импакт фактор 22,007*), 20 в международни списания без импакт фактор, 5 в сборници от международни конференции и симпозиуми, 16 в български списания, 11 в сборници от конференции и симпозиуми в България, 3 в дисертационни трудове и 5 в книги.

Цитиранията са важен наукометричен критерий и сериозен атестат за актуалността и научната стойност на трудовете на кандидата, както и за признанието им в страната и чужбина. *Представените цитирания надхвърлят изискванията на ЗРАСРБ.*

4. Научни и научноприложни приноси

Доцент д-р Валентина Енчева е представила голям брой оригинални научни и научноприложни приноси, по-важните от които според мен са следните:

А) Научни.

Установена е устойчивостта на линии и хибридни комбинации слънчоглед, създадени по класически методи към заболяванията по слънчогледа с цел създаване на нова генетична плазма, съчетаваща устойчивост към група от патогени и паразита синя китка (9, 29, 35)

За първи път в България е описан карантинният патоген *Albugo tragopogonis* Schr. и са редложени средства за борба с него (2)

Проучен е видовият състав на гъбите от род *Alternaria* sp., причинители на кафявите петна по слънчогледа. Най-широко разпространение има гъбата *Alternaria alternata*. (24)

Проучена е ролята на генотипа, сроковете и гъстотата на сеитба, торенето, предсеитбеното третиране на семената върху проявлението на някои болести по слънчогледа (6, 14)

Разработена е методика за заразяване на слънчогледовите растения с гъбния патоген *Phomopsis helianthus* Munt.(7)

Проучена е агресивността и влиянието на генотипа при гъбния патоген *Phomopsis helianthus* Munt.(8)

Б) Научно приложения.

Установена е възможността за производство на биохербицид от паразитната гъба *Fusarium oxysporum f.sp. orthoceras* за борба с *O. cuman* Wallr. Разработен е метод за производството му, включващ ротационно-кипящ слой за изсушаване на гъбата и даващ възможност за производство на малообемен и практически лесно приложим продукт (1).

В) Създадени сортове и технологии

Доцент д-р Валентина Енчева е съавтор в създаването на:

- 24 хибрида културен слънчоглед, вписани в Сортовата листа на България;
- 3 линии слънчоглед;
- Патент рег. № 99104/1999 год. "Биохербицид за борба със синята китка и метод за получаването му".

Г) Изготвени ръководства.

Кандидатът доцент д-р Валентина Енчева има участие в колектив, при изготвянето на **3 ръководства** в две от които е водещ автор:

- Ръководство за интегрирано управление на вредителите при техническите култури (31);
- Добра растителнозащитна практика при слънчогледа (19);
- Добра растителнозащитна практика при рапицата (20).

II. Учебно преподавателска и рецензионна дейност

1. Ръководство на докторанти

Кандидатът доцент Енчева е научен ръководител на един докторант **Илия Иванов Илиев**, успешно защитил докторска дисертация с тема – „Възможности за пръскане на слънчогледа с тракторна пръскачка".

Това удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ за ръководство на докторанти.

2. Изготвени рецензии и становища.

Доцент Енчева е участвала в Научни журита за присъждане на академични длъжности.

3. Други дейности.

Доцент д-р Валентина Енчева е Председател на клон "Аграрни науки" на СУБ - клон Добрич. Член е на редакционната колегия на научното списание *Field crop studies*. Специализирала е в Нови Сад-Сърбия и Бристол - Англия със стипендия от Royal Society.

Препоръки и забележки.

Научните публикации на кандидата в съавторство не са придружени с разделителни протоколи, подписани от съавторите. Представените документи не са изготвени в най-удобния за запознаване с тях вид. Тези пропуски не се отразява негативно на представянето на кандидата.

Заключение.

От анализа на материалите, свързани с научната, научно приложната, образователната и организационна дейност, както и от личните ми впечатления за професионалните качества на кандидата доцент д-р Валентина Георгиева Енчева смятам, че представените материали се отличават с актуалност, значимост, прецизност на експерименталната работа, многопосочност и възможност за практическа реализация.

Това ми дава основание и убеденост да дам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка, като препоръчвам на уважаемото Научно жури да даде положителна оценка и предложи на НС на Добруджански земеделски институт - Генерал Тошево, да избере доцент д-р Валентина Георгиева Енчева на академичната длъжност „професор” по професионално направление шифър 6.2. „Растителна защита”, научна специалност „Растителна защита” (фитопатология).

05.01.2015 год.
Пловдив

Изготвил становището:

/ професор д-р Христо Бозуков

